

Rapport 2021:15

Länsstyrelsen
Stockholm

Fågelskär i Stockholms skärgård

Nämdöskärgården

Inventering: Mattias Lif (Naturföretaget) och Arvid Löf (Calluna)

Rapport: Mattias Lif

Foto: Arvid Löf (s. 10) och Mattias Lif (miljöbilder)

Foto omslag: Mostphotos

För mer information kontakta
enheten för landskap och naturskydd, Länsstyrelsen Stockholm

Utgivningsår: 2021

ISBN: 978-91-7937-093-0

Förord

Den variationsrika skärgården öster om Nämdö i Värmdö kommun rymmer tusentals kobbar och skär. På några större öar finns det viss bebyggelse, men skärgårdsområdet är överlag relativt oexploaterat. I området finns idag fyra befintliga naturreservat och ett antal fågelskyddsområden. Området bedöms ha så höga natur-, kultur- och friluftlivsvärden att arbete pågår för att skydda merparten av det som nationalpark. Denna undersökning ingår i det inventeringsarbete som genomförs inför nationalparksbildningen.

Stockholms skärgård är för flera kustfågelarter ett av Östersjöns viktigaste häckningsområden. Ett trettiotal arter häckar här och ytterligare ett drygt tiotal arter påträffas mer eller mindre regelbundet under häckningstiden. Örikedomen i det aktuella området i kombination med grunda vattenområden ger goda förutsättningar för häckning och födosökmöjligheter för kustfågel, det vill säga arter ur grupperna doppingar, skarvar, svanar, gäss, änder, vadare, labbar, måsfåglar och alkor.

Våren och försommaren 2020 genomförde Naturföretaget på uppdrag av Länsstyrelsen en kustfågel- och tättinginventering i området. Syftet var att ge bättre kunskap gällande fågelfaunan. Inventeringen omfattade ett tiotal artgrupper av kustfåglar knutna till små skär och öar, samt tre fokusarter av tättingar då området innehåller sedan tidigare kända lokaler för dessa. Sammantaget inventerades tjugo fågelskär och elva ”tättingöar”.

Resultatet ger ett uppdaterat kunskapsunderlag om de befintliga naturreservaten och kommer att utgöra underlag för det fortsatta arbetet med nationalparksbildningen.

Stockholm 2021-05-03

Innehåll

Innehåll	5
Bakgrund	6
Metodik	7
Inventering av fågelskär	7
”Tättingrundor”	7
Resultat	9
Fågelskär 1. Skräddaren.	11
Fågelskär 2. Lisaskobbarna	12
Fågelskär 3. Östra Svinskären.	13
Fågelskär 4. Västra Svinskären.	14
Fågelskär 5. Gillings Rödkläpparna	15
Fågelskär 6. Långviksskärs Rödkläpparna.	16
Fågelskär 7. Tärnskär.	17
Fågelskär 8. Stora Stenskar.	18
Fågelskär 9. Östra Skräplen.	19
Fågelskär 10. Mellan Skräplen.	20
Fågelskär 11. Södra Skräplen.	21
Fågelskär 12. Norbergs kobb.	22
Fågelskär 13. Långtarmen.	23
Fågelskär 14. Asken.	24
Fågelskär 15. Tärnsörarna.	25
Fågelskär 16. Bäcksjär.	26
Fågelskär 17. Gula grunden.	27
Fågelskär 18. Hjärtskär.	28
Fågelskär 19. Långskär.	29
Fågelskär 20. Kalken.	30
Tättingrunda 21. Finnskär.	31
Tättingrunda 22. Gräskobbarna-Byttan.	32
Tättingrunda 23. Biskopsö.	33
Tättingrunda 24. Hesskär-Hummelskär.	34
Tättingrunda 25. Söderö.	35
Tättingrunda 26. Långviksskär.	36
Tättingrunda 27. Koskären.	37
Tättingrunda 28. Braka-Skogavik.	38
Tättingrunda 29. Rågsjär.	39
Tättingrunda 30. Bullerön.	40
Tättingrunda 31. Brunskär.	41
Referenser	42
Bilaga 1	43

Bakgrund

Det finns planer på att bilda en nationalpark i skärgården utanför Nämndö. Inom det tilltänkta nationalparksområdet finns redan fyra befintliga naturreservat; Bullerö NR, Långskärs NR, Långviksskärs NR samt Biskopsö NR. Som ett underlag inför arbetet med nationalparken och planeringen av dess skötsel har Länsstyrelsen i Stockholm genom Naturföretaget utfört en fågelinventering i utvalda delar av området. Inventeringen bestod av två delar, dels inventerades 20 stycken fågelskär (ensam ö eller mindre grupp av öar, ofta små öar) och dels inventerades 11 större öar med fokus på tre ovanliga arter tättingar; mindre flugsnappare, lundsångare och höksångare.

Metodik

Inventering av fågelskär

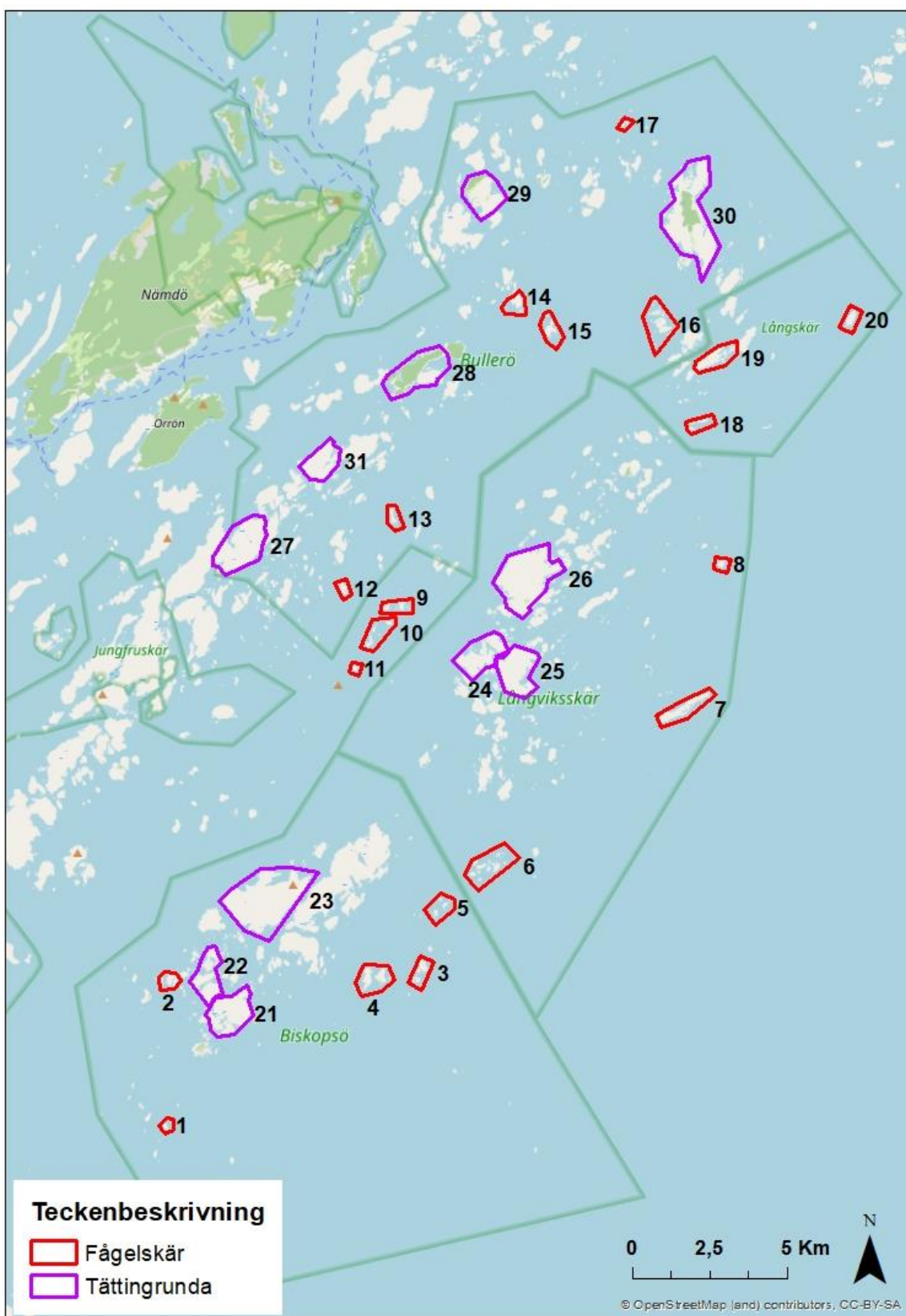
Tjugo stycken utvalda fågelskär ingick i inventeringen (se karta i figur 1). Metodiken följer i stort den metod som används vid inventering av kustfågelrutor (Haas och Green, 2016). Öarna inventerades huvudsakligen från båt som framfördes långsamt runt öarna, vid behov stannades båten. Två varv kördes normalt runt öarna för att kontrollera ifall någon art/individ missades vid första varvet. I undantagsfall (större öar som var svåra att överblicka utifrån vattnet) gick man iland och räknade fågel. Fåglar av aktuella fågelgrupper (se Tabell 1) på samt inom 100 meter från öarna räknades. Alla individer utom årsungar räknades. Observationer av andra naturvårdsintressanta fåglar eller eventuella observationer av mink (eller spillning av mink) noterades också. Fågelskären inventerades mellan den 25–28 maj. Vädret var lugnt (uppehåll och svaga vindar) samtliga dagar.

Tabell 1. Fåglar som inventerades på/vid fågelskären.

Art/artgrupp	Följande noteras
Svanar	Antal individer per art
Gäss	Antal individer per art
Änder	Antal individer per art
Doppingar	Antal individer per art
Skarvar	Antal individer per art
Hägrar	Antal individer per art
Vadare	Antal individer per art
Kustlabb	Antal individer
Måsar och trutar	Antal individer per art
Tärnor	Antal individer per art
Alkor	Antal individer per art
Skärpiplärka	Antal individer
Mink	Förekomst/icke förekomst

”Tättingrundor”

På ett urval av större öar (se karta i Figur 1) genomfördes en riktad inventering mot tre arter tättingar; lundsångare, höksångare samt mindre flugsnappare. På varje ö gick man till fots och uppsökte lämpliga habitat för fokusarterna där man stannade och lyssnade/spanade av dessa. Övriga intressanta arter registrerades under genomförandet av ”tättingrundan”. Inventeringen utfördes mellan 26–29 maj samt den 12 juni, företrädesvis under tidiga morgontimmar.

Figur 1. Översiktskarta som visar vilka öar som ingick i inventeringen.

Resultat

Resultaten från inventeringen redovisas objektsvis nedan, först de 20 fågelskären och därefter de 11 ”tättingrundorna”. För varje objekt/lokal visas en karta (ortofoto) med aktuellt inventeringsområde, ett representativt foto samt uppgifter i text. Uppgifterna består av en kort beskrivning av inventeringsområdet, ett urval av fåglar som noterades vid inventeringen, förslag på eventuella skötselåtgärder samt lite uppgifter om tidigare fågelobservationer på lokalen. Tidigare observationer har hämtats från Artportalen (fynd mellan åren 2000 och 2020) samt från rapporter erhållna från Länsstyrelsen om tidigare inventeringar av skrântärna i Stockholms skärgård. En enkel gradering av lokalerna från 1 till 3 har även gjorts (där 1 är lokaler av högsta värde för fågel).

Sammanfattningsvis bedömdes åtta fågelskår och fyra ”tättingöar” vara klass 1. De åtta fågelskären är Skraddaren, Västra Svinskären, Tärnskär, Stora Stenskår, Mellan Skräplen, Södra Skräplen (inklusive Västergrundet SV om), Gula grunden och Kalken. De fyra ”tättingöarna” är Biskopsö, Hesskår-Hummelskår, Långviksskår samt Bullerö.

Av ovan åtta fågelskår bedöms fem ha så pass värdefullt fågelliv eller löpa risk för störning att nya fågelskyddsområden föreslås. Dessa fem är Västra Svinskären, Tärnskär, Mellan Skräplen, Södra Skräplen (inklusive Västergrundet SV om) och Kalken. Vid ett befintligt fågelskyddsområde (Långskår) kan man överväga ifall vissa delar av skyddet kan upphävas då fågellivet är förhållandevis fattigt där.

Merparten av fågelskären har ingen eller sparsam förekomst av vedvegetation (buskar och träd) och det generella skötselrådet för dessa är att röja vedvegetation ifall behov uppstår. På några fågelskår med mer buskar/träd (Lisaskobbarna, Asken, Tärnsören, Bäckskår och Långskår) föreslås röjning om man vill gynna fåglar knutna till mer kala klippöar/kobbar. Bedömning bör dock göras ifall buskvegetationen är värdefull för häckande änder och gäss och om så är fallet bör man främst ta bort förekommande träd.

Inga observationer av mink gjordes. Jakt bör genomföras där/om/när minken utgör ett problem för kustfågel i området.

Av de tre tättingar som var fokusarter noterades sjungande mindre flugsnappare på två öar (Biskopsö och Finnskår). Även lundsångare sjöng på Biskopsö, som är en sedan länge känd lokal för båda arterna. Höksångare påträffades inte under inventeringen. Möjligen kan någon individ anlant efter att inventeringen utfördes. Arten är dock numera väldigt ovanlig i Stockholms skärgård och revirhållande individer har varit ytterst få de senaste tre åren. Inte ett enda fynd av höksångare har rapporterats in till

Figur 2. Kustlabbe och silvertärna (foto Arvid Löf).

Artportalen under 2020 från det aktuella området. Tidigare under 2000-talet har arten rapporterats nästan årligen (endast 2005 saknar fynd).

Samtliga noteringar från fågelskären finns redovisade i tabell i Bilaga 1. Såväl fynden från fågelskären som ”tättingrundorna” är inrapporterade i Artportalen.

Fågelskär 1. Skräddaren.

Namn och datum	Skräddaren, 26 maj	Karta
Naturreservat	Biskopsö	
Fågelskyddsområde	Nej	
Bedömd klass (1–3)	1	
Urval av noterade fåglar	Strandskata, fiskmå, havstrut, gråtrut, tordmule och tobisgrissla.	
Skötselåtgärder	Om behov uppstår; jaga mink.	
Tidigare fågelfynd	Skräntärna har häckat 2007 samt 2010–2015. Gravand, strandskata, roskarl och tobisgrissla under häckperiod vissa år. Skratmåskoloni 2012 och 2016.	
Beskrivning/Resultat	<p>En lite större och en mindre ö med vågslipade kala klippor. Sparsam vegetation med gräs/örter i svackor och klippskrevor. Det finns sprickor och håligheter på del av den större ön som kan utgöra lämpliga häckplatser för tordmule och tobisgrissla.</p> <p>Bland annat observerades ett par vardera av strandskata, havstrut och gråtrut samt 14 ex fiskmå. Sex tordmular och tre tobisgrisslor uppehåll sig i närheten av Skräddaren. Ett 30-tal tordmular syntes även på/vid ö strax VNV (Höga Salkobben).</p>	

Fågelskär 2. Lisaskobbarna.

Namn och datum	Lisaskobbarna, 27 maj	Karta	
Naturresevat	Biskopsö		
Fågelskyddsområde	Nej		
Bedömd klass (1–3)	3		
Urval av noterade fåglar	Strandskata.		
Skötselåtgärder	Om man röjer bort vedvegetation på den mindre ön kanske den blir mer intressant som kustfågelkobbe.		
Tidigare fågelfynd	Strandskata, roskarl, fiskmåsar under häckperiod 2006.		
Beskrivning/Resultat	<p>Tre öar, de två större med relativt mycket buskvegetation och även en del träd. Den mindre (yttre) ön bara enstaka buskar/träd och mer örtvegetation.</p> <p>Lite fågel, endast en strandskata, fyra storskrakar samt ett par knölsvan med fyra ungar noterades.</p>		
			<p>Teckenbeskrivning</p> <p>■ Inventeringsobjekt</p> <p><small>© 2011 S&P, Natur, Växter, Djur och Vildmarker, 08022011 S&P, Natur, Växter, Djur och Vildmarker, 08022011 S&P, Natur, Växter, Djur och Vildmarker, 08022011</small></p>

Fågelskär 3. Östra Svinskären.

Namn och datum	Östra Svinskären, 26 maj	Karta
Naturreservat	Biskopsö	
Fågelskyddsområde	Nej	
Bedömd klass (1–3)	2	
Urval av noterade fåglar	Strandskata, rödbena, fiskmåsar.	
Skötselåtgärder	Om behov uppstår; röj vedvegetation och/eller jaga mink.	
Tidigare fågelfynd (Artportalen 2000–20)	Observationer av bl a gravand, skedand, strandskata, roskarl, fiskmåsar, havstrut och kustlabb under häckperiod vissa år.	
Beskrivning/Resultat		
<p>Klippöar med gles ört-/gräsvegetation i sprickor. Enstaka buskar och träd. Fågeltoppsbrosklav på vissa klippor. Några mindre hållkar finns spritt men på den södra ön ett större, nästan som en lagun.</p> <p>Förhållandevis lite fågel noterades bl a ett ex vardera av strandskata, rödbena och större strandpipare samt 4 ex fiskmåsar.</p>		

Fågelskär 4. Västra Svinskären.

Namn och datum	Västra Svinskären, 26 maj	Karta
Naturreservat	Biskopsö	
Fågelskyddsområde	Nej	
Bedömd klass (1–3)	1	
Urval av noterade fåglar	Strandskata, roskarl, fiskmåsar och kustlabbar.	
Skötselåtgärder	Inför fågelskydd. Om behov uppstår; röj vedvegetation och/eller jaga mink.	
Tidigare fågelfynd	Mycket fynd, bl a skedand, strandskata, roskarl, fiskmåsar, havstrut och kustlabbar under häckperiod vissa år.	
Beskrivning/Resultat	<p>Ett par större öar och några kobbar. Mest hållar med ört/gräsvegetation, enstaka buskar och småträdd. Flertalet hållkar på båda öarna.</p> <p>Bland annat noterades ett par strandskata, en rödbena, två par större strandpipare, en roskarl, en kustlabbar, två par fiskmåsar samt en rastande kärnsnäppa.</p>	

Fågelskär 5. Gillings Rödkläpparna

Namn och datum	Gillings Rödkläpparna, 26 maj	Karta
Naturresevat	Biskopsö	
Fågelskyddsområde	Nej	
Bedömd klass (1-3)	2	
Urval av noterade fåglar	Strandskata, roskarl, fiskmås, havstrut och kustlabb.	
Skötselåtgärder	Om behov uppstår; röj vedvegetation och/eller jaga mink.	
Tidigare fågelfynd	Ganska mycket fynd bl a stjärtand (hona 2011), strandskata, roskarl, fiskmås, gråtrut, havstrut och kustlabb under häckperiod vissa år.	
Beskrivning/Resultat		
<p>Klippöar med gles ört-/gräsvegetation i skrevor. Enstaka buskar.</p> <p>Bland annat observerades ett par vardera av strandskata, roskarl, havstrut och kustlabb samt 28 ex fiskmås.</p>		

Fågelskär 6. Långviksskärs Rödkläpparna.

Namn och datum	Långviksskärs Rödkläpparna, 26 maj	Karta
Naturreservat	Långviksskärs	
Fågelskyddsområde	Nej	
Bedömd klass (1–3)	2	
Urval av noterade fåglar	Skedand, strandkata, fiskmå, havstrut, kustlabb.	
Skötselåtgärder	Om behov uppstår; röj vedvegetation och/eller jaga mink.	
Tidigare fågelfynd	Hel del fynd bl a skedand, svärta, strandkata, roskarl, skratmå, fiskmå, gråtrut, havstrut och kustlabb under häckperiod vissa år.	
Beskrivning/Resultat	<p>Ett flertal klippöar med gles ört-/gräsvegetation i skrevor. Enstaka buskar.</p> <p>Bland annat observerades en skedand (hane), en kustlabb, ett par strandkata, ett par havstrut, ett par rödbena samt 26 ex fiskmå.</p>	

Fågelskär 7. Tärnskär.

Namn och datum	Tärnskär, 26 maj	Karta
Naturreservat	Långviksskärs	
Fågelskyddsområde	Nej	
Bedömd klass (1–3)	1	
Urval av noterade fåglar	Gravand, svärta, strandskata, roskarl, skrattnås, fiskmås, gråtrut, havstrut, skrântärna, kustlabb.	
Skötselåtgärder	Inför fågelskydd, åtminstone den nordöstra delen. Om behov uppstår; röj vedvegetation och/eller jaga mink.	
Tidigare fågelfynd	Mycket fynd bl a skrântärna (2006–7, 2012–8), skrattnås (koloni 2006–7, 10–11, 14)	
Beskrivning/Resultat	<p>Långsträckt stor ö med stor skrattnåskoloni i östra delen. Hel del gräs-/örtvegetation med enstaka buskar (en och vide) och lågväxta träd (rönn). Några mindre gölar/hällkar samt en sandbank vid sydöstra stranden.</p> <p>Bland annat observerades ett par gravand, ett par svärta, tre par strandskata, ett par roskarl, 250 ex skrattnås, 45 ex fiskmås, 28 ex gråtrut, ett par havstrut, ett par skrântärna, 4 ex fisktärna, 70 ex silvertärna och ett par kustlabb.</p>	

Fågelskär 8. Stora Stenskär.

Namn och datum	Stora Stenskär, 26 maj	Karta
Naturreservat	Långviksskärs	
Fågelskyddsområde	Nej	
Bedömd klass (1–3)	1	
Urval av noterade fåglar	Strandskata, roskarl, fiskmå, gråtrut, havstrut, skräntärna.	
Skötselåtgärder	Om behov uppstår; jaga mink.	
Tidigare fågelfynd	Skräntärna (2011–2018, utom 2013). Gravand, strandskata, roskarl, fiskmå, kustlabbe under häckperiod vissa år.	
Beskrivning/Resultat	Nästan vegetationsfri klippö, endast lite örtvegetation i sprickor och skrevor. Bland annat observerades en strandskata, ett par roskarl, ett par gråtrut, en havstrut, ett par skräntärna, 29 ex fiskmå och 42 ex silvertärna.	

Fågelskär 9. Östra Skräplen.

Namn och datum	Östra Skräplen, 27 maj	Karta
Naturreservat	Nej	
Fågelskyddsområde	Nej	
Bedömd klass (1–3)	2	
Urval av noterade fåglar	Skedand, strandskata, skrattnås, fiskmås, havstrut.	
Skötselåtgärder	Om behov uppstår; röj vedvegetation och/eller jaga mink.	
Tidigare fågelfynd	Skräntärna (2007, 2013–4). Skedand, svärta, strandskata, roskarl, fiskmås under häckperiod vissa år.	
Beskrivning/Resultat		
<p>Två lite större öar och några kobbar. På båda öarna enstaka buskar och träd, annars örtvegetation i skrevor och lägre partier. Mer fågel på den östra ön.</p> <p>Bland annat observerades ett par skedand, två par strandskata, två par rödbena, ett par havstrut, ett par skrattnås samt 16 ex fiskmås. Även tre par knölsvan, varav ett med tre ungar</p>		

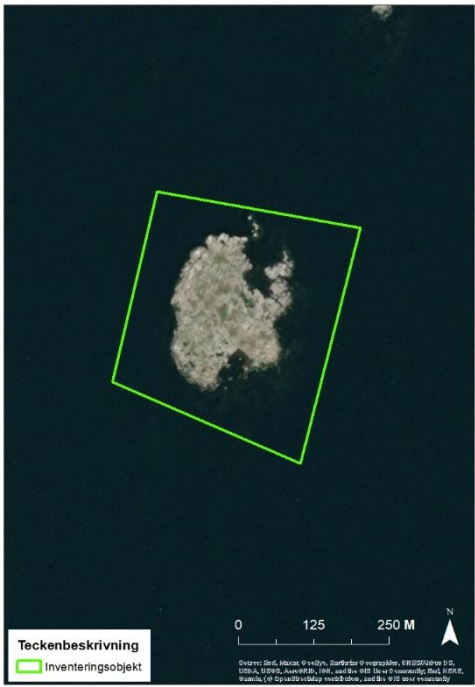
Fågelskär 10. Mellan Skräplen.

Namn och datum	Mellan Skräplen, 27 maj	Karta
Naturreservat	Nej	
Fågelskyddsområde	Nej	
Bedömd klass (1–3)	1	
Urval av noterade fåglar	Skedand, strandskata, roskarl, kustlabb, fiskmås, havstrut, skrântärna.	
Skötselåtgärder	Fågelskydd. Om behov uppstår; röj vedvegetation, jaga mink.	
Tidigare fågelfynd	Många fynd. Skrântärna häckat sedan 2006 åtm. Skrattnåskoloni 2006–12 även 2016). Gravand, svärta, skedand, strandskata, roskarl, kustlabb, fiskmås, gråtrut, havstrut under häckperiod vissa år.	
Beskrivning/Resultat	<p>Flera klippöar med sparsam örtvegetation i sänkor och skrevor samt enstaka buskar. Lilla ön i öster med skrântärna och silvertärna. Kustlabb på större ö i NV.</p> <p>Bland annat observerades en skedand, två par strandskata, ett par vardera av roskarl, kustlabb, havstrut, skrattnåsk och skrântärna samt 19 ex fiskmås och 76 ex silvertärna.</p>	

Fågelskär 11. Södra Skräplen.

Namn och datum	Södra Skräplen, 27 maj	Karta
Naturreservat	Nej	
Fågelskyddsområde	Nej	
Bedömd klass (1–3)	1	
Urval av noterade fåglar	Skedand, strandskata, fiskmå, gråtrut, havstrut.	
Skötselåtgärder	Fågelskydd. Om behov uppstår; jaga mink.	
Tidigare fågelfynd	Gravand, skedand, svärta, strandskata, roskarl, kustlabb fiskmå, gråtrut, havstrut och skrântärna har noterats under häckperiod vissa år.	
Beskrivning/Resultat		
<p>Liten klippö utan buskar och träd. Fläckvis med ört- och gräsvegetation (ett område högväxt med hundkäx). Observera att Västergrundet i SV bör tas med – 1 par skrântärna och ca 110 silvertärnor noterades på avstånd.</p> <p>Bland annat observerades på/vid Södra Skräplen en skedand, ett par svärta, ett par strandskata, ett par havstrut samt 38 ex grågås, 28 ex fiskmå och 41 ex gråtrut.</p>		

Fågelskär 12. Norbergs kobb.

Namn och datum	Norbergs kobb, 27 maj	Karta
Naturreservat	Bullerö	
Fågelskyddsområde	Nej	
Bedömd klass (1–3)	2	
Urval av noterade fåglar	Skrattmås, fiskmås.	
Skötselåtgärder	Om behov uppstår; röj ved-vegetation och/eller jaga mink.	
Tidigare fågelfynd	Enstaka tidigare fynd, bl a skedand, svärta, strandskata, fiskmås och havstrut under häckperiod.	
Beskrivning/Resultat		
<p>Flack ö med gräs/örtvegetation och enstaka enbuske och lågväxt rönn. En damm/göl i södra delen.</p> <p>Sparsamt med fågel, bland annat observerades ett par fiskmås och 4 ex skrattmås.</p>		

Fågelskär 13. Långtarmen.

Namn och datum	Långtarmen, 27 maj	Karta
Naturreservat	Bullerö	
Fågelskyddsområde	Nej	
Bedömd klass (1-3)	2	
Urval av noterade fåglar	Strandskata, tofsvipa, fiskmå. s.	
Skötselåtgärder	Om behov uppstår; röj ved-vegetation och/eller jaga mink.	
Tidigare fågelfynd	Strandskata, roskarl, fiskmå s under häckperiod 2006.	
Beskrivning/Resultat		
<p>Långsträckt klippö med högre profil i norr och lägre i söder där även fåglarna var koncentrerade. Sparsam vegetation av framförallt gräs och örter samt enstaka buskar och små lövträd.</p> <p>Bland annat observerades ett varnande par tofsvipa (enda noteringen av arten på hela inventeringen), två par strandskata, ett par rödbena, ett par större strandpipare samt 14 ex fiskmå. s.</p>		

Fågelskär 14. Asken.

Namn och datum	Asken, 28 maj	Karta
Naturreservat	Bullerö	
Fågelskyddsområde	Nej	
Bedömd klass (1–3)	2	
Urval av noterade fåglar	Årta, skedand, svärta, strandskata, fiskmås.	
Skötselåtgärder	Vill man prioritera sjöfågel här bör man röja bort högre vedvegetation.	
Tidigare fågelfynd	Inga äldre fynd	
Beskrivning/Resultat		
<p>Klippö med hög profil och relativt mycket buskar/träd varav en ask centralt. Björk och rönn är det vanligaste trädslagen men även tall/gran finns i en mindre dunge. Av noterade vitfåglar troligen bara silvertärnor och fiskmås som häckar.</p> <p>Bland annat noterades en (hane) årta, tre (ett par + en hane) skedänder, ett par svärta, en strandskata, 28 skrattmåsar, 4 fiskmåsar och 4 silvertärnor.</p>		

Fågelskär 15. Tärnsörarna.

Namn och datum	Tärnsörarna, 28 maj	Karta
Naturreservat	Bullerö	
Fågelskyddsområde	Nej	
Bedömd klass (1–3)	2	
Urval av noterade fåglar	Skedand, svärta, strandskata, roskarl, fiskmåsar, havstrut, gråtrut, kustlabbb.	
Skötselåtgärder	Röja bort vedvegetation. Om behov uppstår jaga mink.	
Tidigare fågelfynd	Finns enstaka fynd av bl.a. skedand, strandskata, roskarl, havstrut under häckperiod mellan åren 2006–2012.	
Beskrivning/Resultat	<p>En ganska låg, stenig ö med enstaka mindre träd och buskar. Mycket örtvegetation, delvis högväxt med exempelvis hundkäx. Några mindre kobbar runt den stora ön.</p> <p>Bland annat noterades 39 gråtrutar, 16 fiskmåsar, ett par vardera av skedand, svärta, strandskata, rödbena och havstrut samt ett ex av roskarl respektive kustlabbb.</p>	

Fågelskär 16. Bäckskär.

Namn och datum	Bäckskär, 25 maj	Karta
Naturreservat	Bullerö	
Fågelskyddsområde	Ja	
Bedömd klass (1–3)	2	
Urval av noterade fåglar	Svärta, strandskata, fiskmåsar, havstrut.	
Skötselåtgärder	Möjligen motverka utveckling av trädskikt på sikt?. Ev jakt på mink om problem uppstår.	
Tidigare fågelfynd	Inga äldre fynd	
Beskrivning/Resultat		
<p>En grupp med öar där den största, själva Hjärtskär, är ganska hög och har utbredd buskvegetation. Även enstaka träd finns. De mindre öarna har sparsam vegetation.</p> <p>Bland annat noterades åtta fiskmåsar, femton silvertärnor samt ett par vardera av svärta, strandskata och havstrut. Både ett par kråka och korp syntes på "huvudön".</p> <p>Övrigt: två alfåglar.</p>		

Fågelskär 17. Gula grunden.

Namn och datum	Gula grunden, 25 maj	Karta
Naturreservat	Bullerö	
Fågelskyddsområde	Nej	
Bedömd klass (1–3)	1	
Urval av noterade fåglar	Roskarl, fiskmås, havstrut, gråtrut.	
Skötselåtgärder	Inga åtgärder. Ev jakt på mink om problem uppstår.	
Tidigare fågelfynd	Skräntärna har häckat med framgång 2014–2017. Roskarl och kustlabb har observerats tidigare under häckperiod. Skratmåskoloni (ca 75 par) 2016.	
Beskrivning/Resultat		
Ett par nästan sammanhängande kala klippöar med sparsam ört- och gräsvegetation i skrevor. Rikligt med orangefärgade lavar är nog anledningen till namnet Gula grunden.		
På Gula grunden noterades tio par fiskmås, fem par silvertärna samt ett par vardera av rödbena, roskarl, gråtrut och havstrut.		
Övrigt: en kustlabb noterad på liten kobbe i närheten.		

Fågelskär 18. Hjärtskär.

Namn och datum	Hjärtskär, 25 maj	Karta
Naturreservat	Långskär	
Fågelskyddsområde	Nej	
Bedömd klass (1–3)	2	
Urval av noterade fåglar	Roskarl, kustlabb, fiskmås.	
Skötselåtgärder	Om behov uppstår röj vedvegetation och/eller jaga mink.	
Tidigare fågelfynd	Inga fynd i Artportalen	
Beskrivning/Resultat	<p>Hjärtskär utgörs av ett par kala klippöar med sparsam gräs/örtvegetation i skrevor. En lite större buske, samt enstaka småbuskar här och var.</p> <p>Bland annat noterades en (hona) svärta, ett par roskarl, sex fiskmås samt en kustlabb.</p>	

Fågelskär 19. Långskär.

Namn och datum	Långskär, 25 maj	Karta
Naturreservat	Långskär	
Fågelskyddsområde	Ja	
Bedömd klass (1–3)	2 (3)	
Urval av fåglar	Skedand, svärta, strandskata, fiskmås.	
Skötselåtgärder	Behövs fågelskydd på hela ön? Möjligen ta bort träd, spara dock buskar som skydd för häckande änder/gäss.	
Tidigare fågelfynd	Inga fynd i Artportalen	
Beskrivning/Resultat		
<p>Större ö, omväxlande med lav/mossbevuxna klipphöllar, stråk med gräs-/örtvegetation samt lågväxta enbuskar. Enstaka mindre lövträd finns spritt. Buskagen av krypande enar kan utgöra bra häckplatser för t ex grågås, ejder och svärta. Landsteg och räknade även på ön då den är större och svårare att inventera enbart från båt.</p> <p>Bland annat noterades två par skedand, nio svärter, tre strandskator samt 18 ex fiskmås på/vid ön.</p>		

Fågelskär 20. Kalken.

Namn och datum	Kalken, 25 maj	Karta
Naturreservat	Långskär	
Fågelskyddsområde	Nej	
Bedömd klass (1–3)	1	
Urval av fåglar	Gravand, svärta, strandskata, roskarl, gråtrut, silltrut, skräntärna	
Skötselåtgärder	Inför fågelskydd. Om behov uppstår jakt på mink och/eller röjning av vedvegetation.	
Tidigare fågelfynd	Skräntärna har häckat med framgång 2017 och 2018. Även fynd från 2011. Finns även tidigare fynd av bl a gravand, tordmule och kustlabb.	
Beskrivning/Resultat	<p>Exponerad klippö långt ut i havsbandet med vind- och vågslipade klippor. Stort sjömärke (triangelformad tavla) finns på krönet av ön. Mycket sparsam ört- och gräsvegetation i skrevor. Någon enstaka buske finns, annars ingen vedvegetation.</p> <p>Ett par skräntärna häckar i år, troligen samma par som 2017 och 2018.</p> <p>Ett par vardera av gravand, strandskata, roskarl och havstrut. 40 ex gråtrut (2 ungar noterades) och 18 ex silltrut. Även drygt 800 ejder (mest hanar) i vattnet kring ön.</p>	

Tättingrunda 21. Finnskär.

Namn och datum	Finnskär, 26 maj	Karta
Naturreservat	Biskopsö	
Fågelskyddsområde	Nej	
Bedömd klass (1–3)	2	
Urval av fåglar	Mindre flugsnappare, göktyta, entita, rörsångare.	
Skötselåtgärder	Gynna lövskogsmiljöer.	
Tidigare fågelfynd	Mindre flugsnappare; höstfynd 2010 och 2017.	
Beskrivning/Resultat	<p>Halvstor ö, till stor del trädklädd. Omväxlande tallskog på hållmark och mer lövrika (klibbal, björk) stråk. Några lövsumpsvackor. I södra delen mer öppna hållmarker och flikiga vikar som delvis är vassbevuxna.</p> <p>En sjungande mindre flugsnappare i blandskog (tall och björk) centralt. Även bl a ett par skedand, göktyta, näktergal och entita.</p>	

Tättingrunda 22. Gräskobbarna-Byttan.

Namn och datum	Gräskobbarna-Byttan, 26–27 maj	Karta
Naturresevat	Biskopsö	
Fågelskyddsområde	Nej	
Bedömd klass (1–3)	2	
Urval av fåglar	Skedand, göktyta, entita, gulsparr.	
Skötselåtgärder	Anpassad för höksångare. Gynna buskmiljöer före träd.	
Tidigare fågelfynd	Höksångare har häckat på G eller B fram till 2011.	
Beskrivning/Resultat		
<p><i>Byttan</i> (södra ön): klippö fläckvis med buskar (ffa enbuskar även björnbär) och spridda träd och dungar.</p> <p><i>Ivaren</i> (mellersta ön): Kuperad ö med höga klippor och branta skrevor. Ett par stråk med äldre löv (klibbal, björk) annars mycket buskar i svackorna.</p> <p><i>Gräskobbarna</i> (öarna i norr): omväxlande täta buskage, klippor, lövdungar och enstaka strandängar och vassruggar. I norr en del äldre klibbal och björk. Dovhjort noterades.</p> <p>Bra biotoper för höksångare. Dock inga fynd av fokusarter men bl a skedand, göktyta, entita, näktergal och gulsparr.</p>		

Tättingrunda 23. Biskopsö.

Namn och datum	Biskopsö, 26 maj	Karta
Naturreservat	Biskopsö	
Fågelskyddsområde	Nej	
Bedömd klass (1–3)	1	
Urval av fåglar	Lundsångare, halsbandsflugsnappare, mindre flugsnappare.	
Skötselåtgärder	Åtgärder som gynnar förnyring och kontinuitet av asp. Vid behov röja gran i lövsumpskog.	
Tidigare fågelfynd	Lundsångare första fynd 1983, under 2000-talet ca tio av åren. Mindre flugsnappare första fynd 1969, under 2000-talet ca tio av åren.	
Beskrivning/Resultat		
<p>Större mestadels skogbevuxen ö med omväxlande miljöer; hållmarkstallskog, blandskogar, lövsumpskogar mm. På ön betar får och det finns även ett bestånd med dovhjort. Gamla aspar är en nyckelart på ön då de ofta har håligheter som nyttjas av diverse hålhäckande fåglar (som storskrake, skogsduva, gröngöling, stare och olika tättingar). En sjungande mindre flugsnappare i lövsumpskog i NO samt en sjungande lundsångare i högväxt blandskog centralt i S. Även (hane) halsbandsflugsnappare, skogsduva, gröngöling,</p>		

Tättingrunda 24. Hesskär-Hummelskär.

Namn och datum	Hesskär-Hummelskär, 27 maj	Karta
Naturresevat	Långviksskärs	
Fågelskyddsområde	Nej	
Bedömd klass (1–3)	1-(2)	
Urval av fåglar	Entita, ärtsångare, grönfink, gulspurv.	
Skötselåtgärder	Åtgärder som gynnar höksångarhabitat. Gynna buskage framför träd.	
Tidigare fågelfynd	Höksångare årligen mellan 2010 och 2017 (utom 2015). Rosenfink vissa år (även 2020 21/5).	
Beskrivning/Resultat		
<p>Hummelskär (större ön i sydväst) är förhållandevis kuperad med klipphöjder och buskrika svackor. Buskmiljöerna består främst av enbuskar men även lågväxta rönнар och dessa delar verkar vara lämpliga för höksångare. I större svackor finns stråk med mer träd, främst björk men även klibbal, asp och rönn. Vid udde i öster ett äldre tallbestånd. Mindre strandängar och små vassruggar förekommer. Även Hesskär (mindre ön i nordost) har fina höksångarbuskage centralt.</p> <p>Inga fokusarter hittades men bland annat noterades göktyta, törnskata, entita, (många) ärtsångare, björktrast och gulspurv. Även strandskata och skedand (hona, bobygge)</p>		

Tättingrunda 25. Söderö.

Namn och datum	Söderö, 27 maj	Karta
Naturreservat	Långviksskärs	
Fågelskyddsområde	Nej	
Bedömd klass (1–3)	2	
Urval av fåglar	Entita, ärtsångare, stare, svartvit flugsnappare, grönfink, gulsparv.	
Skötselåtgärder	Ev åtgärder som gynnar lövmiljöer.	
Tidigare fågelfynd	Höksångare: 1 sjungande ex juni 2008	
Beskrivning/Resultat		
Större ö med omväxlande hällmark och skog, vanligt förekommande är svackor/sprickor med mycket löv (framförallt klibbal och björk).		
Inga fokusarter hittades men bland annat noterades göktyta, gröngöling, lärkfalk, entita, ärtsångare, stare, svartvit flugsnappare och gulsparv.		

Tättingrunda 26. Långviksskär.

Namn och datum	Långviksskär, 28 maj	Karta
Naturresevat	Långviksskärs	
Fågelskyddsområde	Nej	
Bedömd klass (1–3)	1-(2)	
Urval av fåglar	Skedand, drillsnäppa, entita, stare, grönfink, gulsparv.	
Skötselåtgärder	Ev åtgärder som gynnar höksångarhabitat.	
Tidigare fågelfynd	Höksångare: Nästan årliga fynd från 2006. Dessförinnan 2002	
Beskrivning/Resultat		
<p>Större ö som domineras av hällmark med stråk av lövskog i svackor/sprickor. Flera fina alsumpskogar. Kring bebyggelsen i söder även ängsmark och äldre lövträd samt buskmarker lämpliga för höksångare.</p> <p>Inga fokuserter hittades men bland annat skedand, drillsnäppa, göktyta, törnskata, entita, näktergal, stare, grönfink och gulsparv.</p> <p>Ingen rapporterad höksångare i Artportalen under 2020.</p>		

Tättingrunda 27. Koskären.

Namn och datum	Koskären, 29 maj	Karta
Naturreservat	Bullerö	
Fågelskyddsområde	Ja	
Bedömd klass (1–3)	2	
Urval av fåglar	Drillsnäppa, gröngöling, rörsångare, ärtsångare, stare, grönfink, gulspurv och sävsparv.	
Skötselåtgärder	Ev åtgärder som gynnar förekommande lövmiljöer	
Tidigare fågelfynd	Inga fynd från häckperiod.	
Beskrivning/Resultat		
<p>Del av större delvis skogbeklädd ö. Strandlinjen är flikig med flera små vassbevuxna vikar. Stor del av området är tallhällmarker men det finns några mindre löv (a)sumpskogar. I sydvästra delen varierade, ganska fuktig blandskog som skulle kunna passa mindre flugsnappare.</p> <p>Inga fokusarter hittades men bland annat ett par sångsvan, drillsnäppa, gröngöling, rörsångare, ärtsångare, stare, grönfink, gulspurv och sävsparv.</p>		

Tättingrunda 28. Braka-Skogavik.

Namn och datum	Braka-Skogavik, 28 maj	Karta
Naturreservat	Bullerö	
Fågelskyddsområde	Nej	
Bedömd klass (1–3)	2	
Urval av fåglar	Entita, rörsångare, ärtsångare, stare, gulsparv, sävsparv	
Skötselåtgärder	Ev åtgärder som gynnar förekommande löv- och buskmiljöer	
Tidigare fågelfynd	Inga tidigare fynd av fokusarterna men bl a skedand, strandskata, entita, ärtsångare, rörsångare, stare, grönfink och gulsparv under häckperiod.	
Beskrivning/Resultat		
<p>Större delen av de sammanhängande öarna Braka och Skogavik. Östra delen (Braka) utgörs till stor del av tallskog med inslag av björk samt ris i markskiktet. Halvön i sydost mer öppen hållmark med buskar och enstaka träd. Skogavik är omväxlande med tallhällmarker, sänkor med lövskog och öppna hållmarker med enbuskar. Kring husen finns lite ängsmark och några hamlade asar. På båda öarna finns enstaka lövsumpskogar centralt som skulle kunna passa för mindre flugsnappare. Mindre vassbestånd med bl.a. rörsångare och sävsparv förekommer i skyddade vikar.</p>		

Tättingrunda 29. Rågskår.

Namn och datum	Rågskår, 29 maj	Karta
Naturresevat	Bullerö	
Fågelskyddsområde	Ja, delvis	
Bedömd klass (1–3)	2	
Urval av fåglar	Drillsnäppa, gröngöling, entita, hussvala, ärtsångare, stare, svartvit flugsnappare, grönfink och gulsparv.	
Skötselåtgärder	Fortsatt bete och bevarande av ett äldre småskaligt kulturlandskap i skärgårdsmiljö.	
Tidigare fågelfynd	Relativt få fynd, bl a duvhök, mindre hackspett, hussvala, ärtsångare, stare, gulsparv.	
Beskrivning/Resultat	<p>Fint gammalt skärgårdshemman med välbevarat äldre kulturlandskap. Kring bebyggelsen finns flera äldre slåtterängar och gamla hamlade askar. Fårbete håller landskapet öppet. Större delen av ön utgörs annars av tallskog med mycket hållmark centralt. Äldre lövträd (ask, asp och enstaka ek) finns invid bebyggelse och utmed ängar. I östra delen finns några lövsumpskogar. Inga fynd av fokuserterna men bland annat följande noterades; 14 ex stare (bland annat med föda till bo), 4 ex entita, 4 ex hussvala, ett par svartvit flugsnappare, en ärtsångare, en gröngöling och en drillsnäppa.</p>	

Tättingrunda 30. Bullerön.

Namn och datum	Bullerön, 12 juni	Karta
Naturreservat	Bullerö	
Fågelskyddsområde	Nej	
Bedömd klass (1–3)	1	
Urval av fåglar	Hornuggla, nattskärre, entita, hussvala, rörsångare, stare och gulspurv.	
Skötselåtgärder	Fortsatt bete. Gynna lövskogsmiljöer.	
Tidigare fågelfynd	Många fynd, nämner fokusarterna; höksångare vid tre tillfällen (2000, 2012, 2015), ett höstfynd av mindre flugsnappare (2019) samt en sjungande lundsångare (juli 2019).	
Beskrivning/Resultat	<p>Större ö med en variation av olika miljöer, bland annat äldre skärgårdsbebyggelse med betade gräsytor, hållmarker med buskvegetation i sydost, talldominerade hållmarksskogar, vassbevuxna vikar och flera fina lövsumpskogar.</p> <p>Inga fynd av fokusarterna men bland annat följande noterades; nattskärre (hane), hornuggla (bo med tre ungar), entita, hussvala, rörsångare, årsångare, stare, gulspurv.</p> <p>Övrigt: en rosenfink sjöng vid boendet, Hemviken, morgonen 29/5 (ej vid inventering).</p>	

Tättingrunda 31. Brunskär.

Namn och datum	Brunskär, 29 maj	Karta
Naturreservat	Bullerö	
Fågelskyddsområde	Nej	
Bedömd klass (1–3)	2	
Urval av fåglar	Trana, strandskata, gröngöling, stare	
Skötselåtgärder	Ev gynna lövskogsmiljöer.	
Tidigare fågelfynd	Inga tidigare fynd av fokuserterna men bl a skedand, strandskata, gröngöling, entita, ärtsångare, rörsångare, grönsångare, stare, svartvit flugsn., grönfink och gulspurv under häckperiod.	
Beskrivning/Resultat	<p>Brunskär domineras av hällmark med tallskog men även en del mindre lövbestånd och stråk med alsumpskog förekommer. I östra delen är strandlinjen är flikig med ett par delvis vassbevuxna vikar.</p> <p>Inga fynd av fokuserter men bl a strandskata, gröngöling och stare noterades. Ett par trana med en unge fanns centralt på ön.</p>	

Referenser

Skrivna referenser

Haas, F. och Green, M. 2016. Projektplan för nationell övervakning av häckande kustfåglar. Biologiska institutionen, Lunds universitet.

Kyrk, C. 2014. Skrântärnehäckningar i Stockholms län 2014.

Kyrk, C. 2015. Skrântärnehäckningar i Stockholms län 2015.

Kyrk, C. 2016. Skrântärnehäckningar i Stockholms län 2016.

Länsstyrelsen i Stockholms län. 2017. Skrântärna (excellfil).

Länsstyrelsen i Stockholms län. 2018. Skrântärna i Sthlms skärgård 2018 (excellfil).

Databaser

Artdatabanken. Uttag ur Artportalen (2020-10-22).

Artdatabanken. www.artfakta.se (2020-10-22).

Bilaga 1.

Tabell med samtliga individer (utom årsungar) av inventerade arter vid fågelskären. De stora siffrorna på ejder är ungefärliga.

Art\Fågelskär	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	Summa
Knölsvan		2	2	2	2	2	2		6	4	1	2	3		1	2	2	5	8	1	47
Grågås	6								2		38	6	2							5	59
Gravand							2													2	4
Gräsand									2	1			2	7	10	3					25
Årta														1							1
Skedand						1			2	1	1			3	2				4		14
Vigg							2			1	2		4	1	8	12			9		39
Ejder	2						1100	50			2									800	1954
Alfågel																2					2
Svärta							2				2			2	2	3		1		8	20
Småskrake	2				4	5	5			4		3	5			4		2	1		35
Storskrake	12	2				22			1			2	8			25			1		73
Svarthakedopping																			2		2
Storskarv											20										20
Havsörn				2			1		1										1		5
Strandskata	2	1	1	2	2	2	6	1	4	4	1		4	1	2	2			3	2	40

Art\Fågelskär	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	Summa
Större strandpipare			1	4			1						2			3			1		12
Tofsvipa													2								2
Kärrensäppa				1																	1
Rödbena			1	1		2	8		4	3	1		2		2		2		1		27
Roskarl				1	2		2	2		2					1		2	2		2	16
Kustlabb				1	2	1	2			2					1			1			10
Skrattmås						1	250	2	3	2	1	4	4	28	12	1		2	3		313
Fiskmås	12		4	4	28	26	45	29	16	19	28	2	14	4	16	8	20	6	18	20	319
Silltrut							4													18	22
Gråtrut	3						28	2			41		1		39		2			40	156
Havstrut	2				2	2	2	1	2	2	2				2	2	2			2	23
Skräntärna							2	2		2										1	7
Fisktärna							4														4
Silvertärna	4		2	13	8	6	70	42	18	76	8		12	4	42	15	10	12	6	4	352
Sillgrissla																				1	1
Tordmule	6						1														7
Tobisgrissla	3																				3
Kråka			1			2	1				1	2	2	1	2	2				2	16
Korp																2					2
Skärpiplärka	1		2	3			2				1	1		1					1	2	14

Länsstyrelsen i Stockholm – en
samlade kraft för en hållbar framtid.

Mer information kan du få av
Länsstyrelsens enhet för landskap och naturskydd
Tfn: 010-223 10 00

Rapporten hittar du på vår webbplats
www.lansstyrelsen.se/stockholm